

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2009. május 4. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2009. május 11-én kihirdette az alábbi

ítéletet:

A jelentős értékre, csoportosan elkövetett rablás bűntette és más bűncselekmények miatt vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2008. december 8-án kihirdetett 4.B.272/2007/203. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

I.r. vádlottal szemben kiszabott fegyházbüntetést 9 (kilenc) évre,

II.r. vádlott fegyházbüntetését 7 (hét) évre,

III.r. vádlott fegyházbüntetését pedig 8 (nyolc) évre enyhíti.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába mindhárom vádlott tekintetében beszámítja az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban I.r. vádlott kirendelt védőjének közreműködésével 9000 (kilencezer) Ft - az államot terhelő - bűnügyi költség merült fel.

Indokolás:

Az első fokú ítélet rendelkezéseinek lényege

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a rendelkező részben írt határozatával megismételt eljárásában

I.r. vádlottat

- 2. rb. társtettesként elkövetett rablás bűntette [Btk.321.§ (1) (4) bekezdés b) pont],

- 2 rb. társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette [Btk.175.§ (1) bekezdés],
- társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette [Btk.176.§ (1) (2) bekezdés a) és d) pont, (4) bekezdés],
- valamint lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntette [Btk.263.§/A.§ (1) bekezdés a) pont] miatt halmazati büntetésül 11 év fegyházra és 10 év közügyektől eltiltásra;

II.r. vádlottat

- 2. rb. társtettesként elkövetett rablás büntette [Btk.321.§ (1) (4) bekezdés b) pont],
- 2 rb. társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette [Btk.175.§ (1) bekezdés],
- társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette [Btk.176.§ (1) (2) bekezdés a) és d) pont, (4) bekezdés] miatt halmazati büntetésül 8 év 6 hónap fegyházra és 7 év közügyektől eltiltásra;

III.r. vádlottat

- 2. rb. társtettesként elkövetett rablás büntette [Btk.321.§ (1) (4) bekezdés b) pont],
- 2 rb. társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette [Btk.175.§ (1) bekezdés],
- társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette [Btk.176.§ (1) (2) bekezdés a) és d) pont, (4) bekezdés] miatt halmazati büntetésül 9 év 6 hónap fegyházra és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett továbbá a vádlottak által előzetes fogva tartásban, illetve házi őrizetben töltött időnek a főbüntetésbe történő beszámításáról, a lefoglalt nagyszámú bűnjelről és a bűnügyi költség viseléséről.

A magánfelek által bejelentett polgári jogi igényének érvényesítését pedig egyéb törvényes útra utasította.

Az ítélet elleni fellebbezések és az azokra tett észrevételek

Az ítélet ellen védelmi fellebbezések bejelentésére került sor az alábbiak szerint.

Az I.r., II.r. és III.r. vádlottak a bűnösség megállapítása miatt, felmentés érdekében éltek jogorvoslattal a 4.B.272/2007/203. számú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldalán rögzített nyilatkozatukban.

II.r. vádlott védője a megyei bíróság 220. sorszámú irata szerint elsődlegesen e terhelt felmentése, másodsorban a büntetés enyhítése végett terjesztett elő perorvoslatot.

III.r. vádlott védője az ítélet kihirdetését követően nyomban fellebbezést jelentett be védenccé felmentése céljából.

Az ügyész az ítéletet mindhárom vádlott esetében tudomásul vette.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.121/2005/51-I. számú átiratában a vádlottak és védők fellebbezését nem találva alaposnak, az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt mindhárom vádlott vonatkozásában.

A másodfokú eljárás során I.r. vádlott a 14. sorszámú fellebbezési iratban jogorvoslatát részletesen indokolta, melyben bizonyítási indítványt terjesztett elő, kérve a sértettek ismételt tanúkihallgatását. Álláspontja szerint az első fokú ítélet iratellenes, megalapozatlan, ezért annak hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

A fellebbezési nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglaltakat a büntetőjogi főkérdésekre nézve érdemben fenntartotta. A bűnügyi költséggel kapcsolatos visszatartás tekintetében azonban az ítélet megváltoztatása mellett az összeg pontosítására, a vagyonelkobzás alkalmazása helyett pedig a sértetti polgári jogi igény biztosítása céljából történő visszatartás alkalmazására, egyebekben a határozat helybenhagyására tett indítványt.

I.r. vádlott védője elsődlegesen a bizonyítottság hiánya miatt a rablási cselekmény vádja alól felmentést, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését, harmadsorban a büntetés lényeges enyhítését indítványozta.

II.r. vádlott védője elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezésére, másodsorban bizonyítottság hiánya folytán felmentésre, végül a büntetés lényeges enyhítésére tett indítványt.

A hatályon kívül helyezést álláspontja szerint egyrészt a Be.375.§ (1) bekezdésébe ütköző eljárási szabálysértések, valamint a tényállás többirányú megalapozatlansága indokolja.

III.r. vádlott védője elsősorban felmentést, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezést, harmadsorban a büntetés lényeges enyhítését indítványozta.

A vádlottak az utolsó szó jogán tett nyilatkozatukban csatlakoztak védőikhez.

A védelmi fellebbezések az enyhítésre irányulóan alaposak.

A felülbírálat

A bejelentett fellebbezések folytán az ítéletábrá az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be.348.§ (1) bekezdése értelmében teljes terjedelemben felülbírált, mely során megállapította, hogy a megyei bíróság a bizonyítási eljárást rendkívüli alapossággal, az eljárási szabályokat alapvetően megtartva, döntően a hatályon kívül helyező végzésben előírt iránymutatás szerint folytatta le. Sem abszolút, sem olyan relatív hibát nem vétett, mely az ítélet hatályon kívül helyezéséhez vezethetne.

A megyei bíróság csupán annyiban tért el az eljárási szabályoktól, hogy a mobil telefonhívások forgalmazását érintő híradástechnikai bizonyítás elrendeléséről késedelmesen, a megismételt eljárás megindulása után majd egy évvel határozott a 141. számú végzésben. Ennyiben a védelmi fellebbezések indokai helytállóak. Az sem vitatható, hogy a bíróság a bizonyítási eljárás utolsó érdemi határnapján tette tárgyalás anyagává a szakvéleményt. Mindez azonban nem jelent olyan perjogi hibát az évek óta folyó eljárásban, mely a Be.375.§ (1) bekezdése alapján az ítélet ismételt hatályon kívül helyezését tenné szükségessé. A tárgyalási jegyzőkönyv adatai szerint a védelem észrevételt a szakvéleményre nem tett, a szakértő megidézését nem indítványozta (201.sz.jkv.2.o.2-3.bek.). E körülmények tükrében nem állapítható meg a védelmi jogok olyan megsértése, mely az eljárás megismétlésének szükségességét indokolná, figyelemmel arra a tényre is, hogy a védőknek a bíróság még 2008. október hónap elején kézbesítette a 185/I. számú irathoz csatolt tértivevények tanúsága szerint a szakvéleményt.

Ugyanakkor felhívja a másodfokú bíróság arra a figyelmet, hogy a hatályon kívül helyező végzés útmutatásait az elsőfokú bíróságnak a bizonyítást érintően követnie kell. A szakértőt ekként már a tárgyalás előkészítése során ki kellett volna rendelni.

o o o

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Az általa megállapított tényállás megalapozott és csak igen szűk körben, a vagylagos ténymegállapítások tekintetében szorul helyesbítésre az alábbiak szerint a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontja alapján.

- Az ítélet 13. oldalának első bekezdéséből a másodfokú bíróság mellőzi a vagylagosságra utaló ténymegállapítást, ehelyett megállapítja, hogy III.r. vádlott konkrétan már be nem azonosítható gépjárművet vezetett.
- A 14. oldal 4. bekezdéséből az ítélőtábla a vagylagos ténymegállapítást ugyancsak mellőzi. Megállapítja, hogy az értékek utáni kutatásban II.r. és III.r. vádlott is részt vett, azonban kétséget kizáróan már nem bizonyítható, hogy pontosan melyikük nem találta először a készpénz tárolási helyét.
- Mellőzi szintén a 15. oldal első bekezdéséből a vagylagos ténymegállapítást és megállapítja, hogy a kutatás során a sértettek hálósobáján kívül tartózkodott II.r. és III.r. vádlott, de kétséget kizáró módon már nem állapítható meg, hogy melyikük kutatta át a ház felső szintjén található vendégszobát.

A tényállás helyesbítésének az indoka az, hogy a bírói ítéletben vagylagos, bizonytalan történésekre utaló ténymegállapítások nem szerepelhetnek. Kétségtelen, hogy a rablás minden egyes részmozzanata, az elkövetők minden egyes részscselekménye kétséget kizáróan már nem bizonyítható. Ezen részekben azonban vagylagosan nem lehet a tényeket rögzíteni, hanem azt kell megállapítani, hogy bírói bizonyossággal az érintett

cselekményrész nem igazolható. A helyesbítés azonban nem volt kihatással a tényállás érdemi részeire és nem bírt jelentőséggel a büntetőjogi főkérdések szempontjából sem.

A helyesbítéssel a tényállás a Be.352.§ (2) bekezdése alapján a másodfokú ítélezés alapját képezte.

A megyei bíróság a lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat nagyon alaposan, részletesen, a logika szabályainak és a törvénynek megfelelően értékelte. Számba vett minden olyan bizonyítási eszközből származó bizonyítékot, mely a tényállás megállapításánál jelentőséggel bír. Kölcsönösen, együtthatásukban értékelte a vádlottakat terhelő és mentő adatokat. A mérlegelést érintő indokolás logikai rendje, szerkezeti felépítése kifogástalan.

A megyei bíróság a terhelti és tanúvallomásokat, valamint az objektív adatokat, a beszerzett okirati bizonyítékokat gondosan mérlegelve adta indokát annak, hogy miért nem fogadható el a vádlottak által anyagi helyzetükre, a bűncselekményt követő gazdagodás igazolására előterjesztett védekezés.

A közvetlen és közvetett bizonyítékok alapján megállapított tények helyesek, mint ahogy az azokból ténybeli következtetéssel megállapított további tények is. I.r. vádlott esetében feltárt szagmaradvány, mint közvetlen bizonyíték, a lefoglalt tárgyi bizonyítékok, valamint a telefonforgalmazásra vonatkozó okirati és szakértői bizonyítás anyaga, figyelemmel a sértetti tanúvallomásokra is, bírói bizonyossággal igazolják a vád szerinti elkövetést. Ez állapítható meg II.r. és III.r. vádlottak esetében is. Tény, hogy II.r. és III.r. vádlott terhére a rablási cselekményt illetően közvetlen bizonyíték nem állt rendelkezésre, mivel a sértettek őket beazonosítani nem tudták és olyan nyom, nyomtöredék sem maradt a helyszínen, mely közvetlenül igazolná részvételüket a bűncselekményben.

Az elsőfokú bíróság azonban igen részletes indokát adta annak, hogy a bizonyítékok egyenként és összességében történő értékelése során a közvetett bizonyítékok, valamint ténybeli következtetések által miért látta bizonyítottnak, hogy a II-III.r. vádlottak voltak az I.r. vádlott társai a rablásban. Az első bírói mérlegelés e részben is logikus, törvényes, a másodfokú bíróság részéről semmilyen formában nem kifogásolható, ezt a törvény egyébként sem teszi lehetővé.

Az eltérő tények megállapítása mellett a vádlottak felmentését célzó védelmi fellebbezések a bizonyítékok értékelésén keresztül támadják a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett, tekintettel arra is, hogy a tényállás helyessége esetén a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be.351-352.§).

o o o

A másodfokú eljárásban I.r. vádlott bizonyítási indítványt terjesztett elő a sértettek ismételt tanúkihallgatása érdekében az álláspontja szerint felmerült ellentétek feloldása végett.

A táblabíróság a bizonyítási indítványt elutasította, melynek indokát a Be.258.§ (3) bekezdés f) pontjának előírása alapján a következőkben adja meg.

A két sértettet a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzés iránymutatása szerint a vádlottak jelenlétében igen részletesen, alaposan kihallgatta, mely során ahol szükséges volt, a korábbi vallomásokat a tanúk elé tárta, ismertette. Az egyes részcselekményeket érintő - a vallomások hitelt érdemlőségére kihatással azonban semmiképp sem bíró - ellentéteket nagyrészt feloldotta, illetve megkísérelte feloldani. A sértettek kihallgatása minden lényeges körülményre, tényre kiterjedt, újbóli kihallgatásukra ezért nincs törvényi alap, már azon okból sem, mert a másodfokú eljárásban bizonyításnak csak a megalapozatlanság kiküszöbölése vagy eljárási szabálysértés orvoslása miatt van helye. Jelen esetben azonban az ítéleti tényállás megalapozott és olyan eljárási szabálysértés sem történt a tanúbizonyítás során, mely annak megismétlését indokolná.

A kifejtettek miatt ezért a bizonyítási indítványt el kellett utasítani.

o o o

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére és a bűncselekmények minősítése is megfelel az anyagi jogi szabályoknak. A megyei bíróság az ítélet 48-49. oldalán az érintett törvényi tényállások és a történeti tényállás összevetésével részletesen indokát adta, hogy milyen okok folytán minősítette a vádbeli bűncselekményeket. Az első bírói indokolással az ítélőtábla e részben is egyetértett, a helytálló indokolás kiegészítésére nincs ok és törvényi lehetőség sem.

A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság alapvetően helyesen feltárta. Azok csak annyiban helyesbítendőek, hogy mellőzendő az enyhítő körülmények közül, az 51. oldal utolsó előtti bekezdéséből „a sértettek felelőtlen pénzkezelési szokásaiban testet öltő közrehatása”. A sértetti közrehatás a követett ítélkezési gyakorlat szerint rendszerint enyhíti a büntetést. Jelen esetben azonban nem állapítható meg olyan kirívó, a bűncselekmény elkövetését elősegítő, megkönnyítő sértetti magatartás, mely a vádlottak javára enyhítő körülményként lenne értékelhető.

Az enyhítő körülmények számának csökkenése ellenére a vádlottakkal szemben első fokon kiszabott főbüntetések túl szigorúak, lényeges enyhítésük indokolt. A megyei bíróság nem értékelte kellő nyomatékka a rendkívüli időmúlást, valamint azt a tényt, hogy a vádlottak hosszú évek óta állnak büntetőeljárás hatálya alatt. E körülményeket értékelve az ítélőtábla úgy ítélte meg, hogy a főbüntetések tartamának mérséklése indokolt mindhárom vádlott tekintetében. Ezen okok folytán az enyhítésre irányuló védelmi fellebbezéseket alaposnak találva - az ítélet belső arányosságait megőrizve - I.r. vádlott főbüntetését 9 évre, II.r. vádlott fegyházbüntetését 7 évre, III.r. vádlott főbüntetését pedig 8 évre enyhítette a közügyektől eltiltás mellékbüntetések tartamának érintetlenül hagyásával.

Az ítélet járulékos kérdésekben hozott, az előzetes fogva tartás beszámítására, a nagyszámú bűnjelre, értéktárgyra, a magánfelek polgári jogi igénye érvényesítésének

egyéb törvényes útra utasítására és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései a törvénynek megfelelnek. Az elsőfokú bíróság e rendelkezésekről is alapvetően megfelelő indokolást adott, mely csak a vagyonelkobzás alkalmazását illetően szorul kiegészítésre, figyelemmel a magánfelek polgári jogi igényére.

Az elsőfokú bíróság a Btk.77/B.§ (1) bekezdés a) és c) pontjainak alkalmazásával törvényszerűen döntött a lefoglalt teljes körű, bűncselekményből származó javak vagyonelkobzásáról.

Nem vizsgálta azonban a törvényhely (5) bekezdés a) pontjában megfogalmazott szabályt, mely szerint a vagyonelkobzás nem rendelhető el arra a vagyoni, amely a büntetőeljárás során érvényesített polgári jogi igény fedezetéül szolgál.

Jelen esetben a sértettek polgári jogi igényt terjesztettek elő, ezért felmerül, hogy a lefoglalt bűnös eredetű vagyoni a kárigény fedezetét alkothatja. A jogértelmezési kérdésben egyértelmű és határozott útmutatást ad a Legfelsőbb Bíróság Bkv.69. számú kollégiumi véleménye, mely az első bírói döntés helyességét támasztja alá.

A kollégiumi véleménynek az ügy szempontjából jelentőséggel bíró rendelkezései az alábbiak.

I. A vagyonelkobzás célja a bűnös úton elért vagyongyarapodás elvonása.

Nem lehet vagyonelkobzást elrendelni arra a vagyoni (vagyontárgyra) amelyet a sértettnek kell kiadni vagy visszaadni, vagy amely a sértetthez már visszajutott.

II. 1. Ha a bűnös úton elért vagyongyarapodás a polgári jogi igény megítélésével kimerül, akkor nincs helye vagyonelkobzásnak.

Ha azonban a megítélt polgári jogi igény a vagyongyarapodásnak csak egy részét meríti ki, akkor a fennmaradó részre - az egyéb törvényi feltételek fennállása esetén - vagyonelkobzást kell elrendelni.

2. A polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása esetén a Btk. 77/B. §-a (5) bekezdésének a) pontja szerinti rendelkezés nem akadályozza a vagyonelkobzás elrendelésének, amennyiben annak egyéb törvényi feltételei fennállnak.

Ha a bíróság a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja [Be. 335. § (1) bek.], nincs törvényi akadály annak, hogy az ügydöntő határozatban az elkövetőnek az általános szabályok szerint vagyonelkobzás alá vonható teljes vagyoniára elrendelje az intézkedést. Ennek nem akadályozza az sem, ha a polgári jogi igény biztosítására szolgáló zár alá vétel adott esetben a Be. 159. §-a (4) bekezdésének e) pontja szerinti határidő elteltéig még fennáll.

A Legfelsőbb Bíróság iránymutatása szerint ekként nem volt akadályozza magánfelek polgári jogi igénye érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása mellett a teljes körű vagyonelkobzásnak.

A kifejtettekre tekintettel ezért a másodfokú bíróság az első fokú ítéletet a szükséges részben a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdésének alkalmazásával mindhárom vádlott tekintetében helyes indokainál is fogva helybenhagyta.

Az előzetes fogva tartásra vonatkozó rendelkezés a Btk.99.§ (1) bekezdésén alapszik.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban I.r. vádlott kirendelt védőjének közreműködésével felmerült bűnügyi költséget a Be.381.§ (1) bekezdése alapján állapította meg azzal, hogy a költséget a Be.403.§ (5) bekezdése szerint az állam viseli.

Debrecen, 2009. május 11.

Dr. Kardos Sándor sk..	Háger Tamás sk.	Gömöri Olivér sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

ZÁRADÉK:

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 4.B.272/2007/203. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon, 2009. május 11-én jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2009. május 11.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tisztviselő

